

sagt fra flere Sider, at det var væsentlig en Lønningslov. Men selv om nu saa var, at det væsentlig var en Lønningslov, vil saa noget Medlem paastaa, at dette ikke ogsaa er en Forbedring af vor Folkeskole, naar dog vist alle ere enige om at erkende, at Lærerne lønnes for daarlig? Men for Resten indrømmer jeg slet ikke Sandheden af denne Betragtning. Loven er ikke blot en Lønningslov; og skulde jeg for min Part svare, i hvilken Henseende jeg anser Forslaget for at indeholde den største Forbedring: enten for Lærerne eller for Folkeskolen, vil jeg i Virkeligheden sige, at jeg tror, at det indeholder den største Forbedring for selve Skolen. Alle maa dog erkende, at de Lønninger, som her foreslaas, ere forsvarlige — saadan har jeg udtrykt mig en Gang før, og jeg udtrykker mig nu igen saaledes — men de kunne ikke kaldes flotte. Men derimod har Folkeskolen lidt af en anden Mangel — det maa ethvert Medlem erkende, som kender disse Ting — og det er den, at den Tid, som Børnene tilbringe i Skolen, ikke har kunnet udnyttes forsvarlig i de fleste Skoler, fordi der var for stort et Børneantal. Det er rigtigt at sige, at det var rart, om vi kunde have været saa vidt, at vi fik Heldagsskoler eller Hverdagsskoler, men saa længe det hænger saadan sammen med vor Folkeskole, at vi paa Grund af Mangel paa Lærerkrafter ikke en Gang kunne udnytte den Tid, Børnene tilbringe i Skolerne, kunne vi saa ikke blive enige om, at det var det mindste, vi kunne gøre at faa denne Mangel afhjulpen. Vi kunne saa sige med det gamle Ord: Kommer Tid, kommer Raad; lad Loven faa Tid til at gøre sin Virkning, og jeg tror, den vil øve en rigtig god Virkning ogsaa i Retning af at vække Befolkningens Interesse for Folkeskolen i højere Grad end hidtil. Saa kan den Dag senere komme — enten det nu bliver i vort Liv eller om længere Tid — da vi kunne tage det Spørgsmaal op, om vi ikke kunne faa noget mere Tid for Børnene i Skolen. Men lad os dog nu se at komme det lille Skridt frem, at der bliver draget Omsorg for, at den Tid, i hvilken Forældrene nu maa undvære Børnene til andet nyttigt Arbejde — Forældrene kunne somme Tider have haardt Brug for dem — og som Børnene tilbringe i Skolen, kan blive forsvarlig udnyttet, idet Læreren bliver sat i Stand til at tage sig af hvert enkelt Barn, som trænger dertil. Det har han hidtil ikke kunnet i de fleste Skoler, men det vil han noget bedre kunne gøre her-

efter. Dette er for mig altsaa Hovedtanken i alle disse lange Forhandlingrr, vi have ført om Skoleloven, og derfor slutter jeg mig til den ærede Ordfører i at anbefale de foreliggende Forslag fra Fællesudvalget til Vedtagelse.

Breinholt-Vandborg: Jeg har bragt i Erfaring, at Lovforslaget ikke, efter at Indstillingerne ere afstemte, vil komme til at foreligge til særskilt Forhandling, og jeg føler mig derfor foranlediget til nu under Forhandlingen om Indstillingerne — som jeg i øvrigt slet ikke vil tale om — at tage Ordet.

Lige fra dette Lovforslags første Fremkomst har jeg ikke formaaet at begejstre mig for det; i de ikke faa Aar, hvor det har vandret frem og tilbage mellem Tingene, har det som bekendt i ikke ringe Grad været underkastet Forvandlingens Lov. Det har undergaaet mange Faser og deriblandt nogle ret ejendommelige, hvilket jeg imidlertid ikke her skal komme ind paa, lige saa lidt som jeg nærmere vil berøre den sidste Fase, som dette Lovforslag er undergaaet i det nylig afholdte Fællesudvalg — jeg beder udtrykkelig bemærket, at jeg siger Fase, ikke Farce. Lovforslaget i den Skikkelse, det vil faa efter Vedtagelsen af Indstillingen, er mig ikke mere tiltalende, tværtimod. Jeg vil derfor se mig nødsaget til ikke at kunne stemme for dette Lovforslag. I Betragtning af, at dette har spillet saa stor en Rolle i saa lang Tid i vort Rigsdagsliv, i Betragtning af, at jeg stadig har været Medlem af dette Tings Skoleudvalg, og endelig i Betragtning af, at min Stilling til hele denne Sag, som ikke saa sjældent før, ikke vil deles af ret mange af Tinget, vil blive temmelig isoleret, vil man vel anse det for ret naturligt, at jeg kortelig søger at motivere min Stemmegivning.

Jeg skal da allerførst bestemt søge at præcisere, at det lidet sympatetiske Syn, som jeg har paa hele denne Sag, saaledes som den nu stiller sig for os, stammer ikke fra, at jeg nærer et Ønske om, at der gennem dette Lovforslag skulde ske en yderligere Reduktion af Kommunernes Indflydelse paa Kaldelsen af deres Lærere, en Indflydelse, som jeg i og for sig anser for ganske naturlig, ej heller, fordi jeg ikke skulde unde Lærerne bedre Lønningsvilkår — thi det gør jeg af fuldt Hjerte — og lige saa lidt bliver det for mig en Hoved- eller Hjertesag, om der gives eller ikke gives Tilskud til de private Skoler. Disse Punkter, som have været de officielle